MAHARASHTRA ACT No. XXIX OF 1986.

THE MAHARASHTRA DEPARTMENTAL INQUIRIES (ENFORCEMENT OF ATTENDANCE OF WITNESSES AND PRODUCTION OF DOCUMENTS) ACT, 1986.

महाराष्ट्र विधानमंडळाच्या पुढील अधिनियमास राज्यपाल यांची संमती दिनांक १७ जुलै १९८६ रोजी मिळाली असल्यामुळे तो, याद्वारे सर्व लोकांच्या माहितीसाठी प्रसिद्ध करण्यात येत आहे.

डी. एन. चौधरी,
सचिव, महाराष्ट्र शासन,
विधि व न्याय विभाग.

MAHARASHTRA ACT No. XXIX OF 1986.

AN ACT TO PROVIDE FOR THE ENFORCEMENT OF ATTENDANCE OF WITNESSES AND PRODUCTION OF DOCUMENTS IN DEPARTMENTAL INQUIRIES AND FOR MATTERS CONNECTED THEREWITH OR INCIDENTAL THERETO.

[राज्यपाल यांची संमती मिळाल्यानंतर "**महाराष्ट्र शासन राजपत्रात**" दिनांक २१ जुलै १९८६ रोजी प्रथम (इंग्रजीत) प्रसिद्ध केलेला].

सन १९८६ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक २९.

विभागीय चौकशीच्या वेळी साक्षीदारांना हजर राहण्यास आणि दस्तऐवज सादर करण्यास भाग पाडण्यासाठी आणि त्याच्याशी संबंधित किंवा आनुषंगिक बाबींसाठी तरतूद करण्याकरिता अधिनियम.

ज्याअर्थी, विभागीय चौकशीच्या वेळी साक्षीदारांना हजर राहण्यास आणि दस्तऐवज सादर करण्यास भाग पाडण्यासाठी आणि त्याच्याशी संबंधित किंवा तदानुषंगिक बाबींसाठी तरतूद करणे इष्ट आहे; **त्याअर्थी,** भारतीय गणराज्याच्या सदतिसाव्या वर्षी याद्वारे पुढीलप्रमाणे अधिनियम करण्यात येत आहे :—

१. (१) या अधिनियमास, 'महाराष्ट्र विभागीय चौकशी (साक्षीदारांना हजर राहण्यास आणि दस्तऐवज सादर करण्यास भाग पाडणे) अधिनियम, १९८६' असे म्हणता येईल. संक्षिप्त नाव व विस्तार.

(२) तो संपूर्ण महाराष्ट्र राज्यास लागू असेल.

ज्यांना अधिनियम लागू होईल त्या विभागीय चौकशा.

२. पुढील बाबींच्या संबंधात केलेल्या प्रत्येक विभागीय चौकशीस या अधिनियमाच्या तरतुदी लागू होतील, त्या बाबी म्हणजे :—

(अ) लोकसेवांमध्ये किंवा महाराष्ट्र राज्याच्या कारभाराशी संबंधित पदांवर नेमलेल्या व्यक्ती;

(ब) कोणत्याही लोकसेवेमध्ये किंवा महाराष्ट्र राज्याच्या कारभाराशी संबंधित अशा पदावर नेमण्यात आलेल्या ज्या व्यक्ती—

(एक) महाराष्ट्र राज्यातील कोणतेही स्थानिक प्राधिकरण;

(दोन) त्या त्या वेळी अंमलात असलेल्या कोणत्याही कायद्याद्वारे किंवा त्याअन्वये स्थापन करण्यात आलेले आणि राज्य शासनाच्या मालकीचे किंवा त्याच्या नियंत्रणाखालील (स्थानिक प्राधिकरण वगळून) कोणतेही महामंडळ;

(तीन) जिच्या भरणा झालेल्या भाग भांडवलापैकी एक्कावन्न टक्क्यांपेक्षा कमी नसेल इतके भाग भांडवल राज्य शासनाने धारण केलेले असेल अशी, 'कंपनी अधिनियम, १९५६' याच्या कलम ६१७ च्या अर्थानुसार असलेली कोणतीही शासकीय कंपनी किंवा अशा शासकीय कंपनीची दुय्यम कंपनी असलेली कोणतीही कंपनी; १९५६ चा एक.

(चार) महाराष्ट्र राज्यास लागू केलेला 'संस्था नोंदणी अधिनियम, १८६०' या अन्वये नोंदलेली व राज्य शासनाच्या नियंत्रणाधीन असलेली कोणतीही संस्था, १८६० चा एकवीस.

यांच्या सेवेमध्ये असतील किंवा त्यांच्याकडून वेतन घेत असतील त्या व्यक्ती.

व्याख्या.

३. या अधिनियमामध्ये, संदर्भानुसार अन्यथा आवश्यक नसेल तर,—

(अ) "विभागीय चौकशी" याचा अर्थ, हा अधिनियम जिला लागू होतो अशा कोणत्याही व्यक्तीविरुद्ध, सचोटीच्या अभावाबाबत केलेल्या कोणत्याही अभिकथनाच्या संबंधात—

(एक) राज्य विधानमंडळाने केलेला कोणताही कायदा किंवा त्याअन्वये केलेला कोणताही नियम याअन्वये आणि त्यानुसार केलेली कोणतेही चौकशी; किंवा

(दोन) भारताच्या संविधानाचा अनुच्छेद ३०९ याच्या परंतुकान्वये केलेल्या कोणत्याही नियमान्वये आणि त्यानुसार केलेली व अनुच्छेद ३१३ अन्वये चालू ठेवलेली कोणतीही चौकशी, असा आहे;

(ब) "चौकशी प्राधिकारी" याचा अर्थ, विभागीय चौकशीचे काम चालवण्यासाठी राज्य शासनाने किंवा त्या शासनास दुय्यम असणाऱ्या कोणत्याही अधिकाऱ्याने अथवा प्राधिकाऱ्याने नेमलेला कोणताही अधिकारी किंवा प्राधिकारी असा आहे आणि त्यामध्ये, त्या त्या वेळी अंमलात असलेल्या कोणत्याही कायद्याद्वारे किंवा नियमाद्वारे अथवा त्या अन्वये, अशा चौकशीचे काम चालवण्याचा अधिकार प्रदान करण्यात आलेल्या कोणत्याही अधिकाऱ्याचा किंवा प्राधिकाऱ्याचा समावेश होतो;

(क) "सचोटीचा अभाव" यामध्ये लाचलुचपत अथवा भ्रष्टाचार किंवा अकृतीमधील किंवा कृतीमधील असद्भावपूर्वक केलेली कामे यांचा समावेश होतो;

(ड) "विहित" याचा अर्थ, या अधिनियमान्वये तयार करण्यात येतील अशा नियमांद्वारे विहित करावयाचे असा आहे.

चौकशी प्राधिकाऱ्यास कलम ५ मध्ये विनिर्दिष्ट केलेला अधिकार वापरण्यास प्राधिकृत करणे.

४. कोणत्याही विभागीय चौकशीच्या वेळी, साक्षीदार म्हणून समन्स काढणे किंवा कोणत्याही व्यक्तीकडून अथवा व्यक्तींच्या वर्गाकडून किंवा प्रवर्गाकडून दस्तऐवज मागवणे आवश्यक असेल त्या बाबतीत, राज्य शासन **शासकीय राजपत्रातील** अधिसूचनेद्वारे नियुक्त करील अशा, शासन सचिवाच्या दर्जापेक्षा कमी दर्जा नसलेल्या कोणत्याही अधिकाऱ्याने लेखी आदेशाद्वारे यासंबंधात चौकशी प्राधिकाऱ्यास प्राधिकृत केले तर, चौकशी प्राधिकाऱ्यास, विभागीय चौकशीच्या कोणत्याही टप्प्यावर अशा कोणत्याही व्यक्तीच्या अथवा अशा वर्गातील किंवा प्रवर्गातील व्यक्तीच्या संबंधात, कलम ५ मध्ये विनिर्दिष्ट करण्यात आलेल्या अधिकाराचा वापर करता येईल. आणि विभागीय चौकशांच्या वेगवेगळ्या वर्गासाठी किंवा वर्गांसाठी किंवा राज्याच्या वेगवेगळ्या स्थानिक क्षेत्रांसाठी असे वेगवेगळे अधिकारी नियुक्त करता येतील.

५. (१) कलम ४ अन्वये प्राधिकृत करण्यात आलेल्या प्रत्येक चौकशी प्राधिकाऱ्याला (यात यापुढे ज्याचा निर्देश "प्राधिकृत चौकशी प्राधिकारी" असा केलेला आहे) पुढील बाबींच्या संबंधात, एखाद्या दाव्यात न्यायचौकशी करताना दिवाणी न्यायालयाकडे 'दिवाणी प्रक्रिया संहिता, १९०८' या अन्वये जे अधिकार निहित केलेले असतील तेच अधिकार असतील; त्या बाबी पुढील-प्रमाणे :—

साक्षीदारांना हजर राहण्यास आणि दस्त-ऐवज सादर करण्यास भाग पाडण्याचा प्राधिकृत चौकशी प्राधिकाऱ्याचा अधिकार.

१९०८ चा पाच.

(अ) कोणत्याही व्यक्तीस समन्स पाठवणे, हजर राहण्यास भाग पाडणे व तिची शपथेवर तपासणी करणे;

(ब) पुरावा म्हणून सादर करण्यास योग्य असेल असा कोणताही दस्तऐवज किंवा इतर साहित्य शोधून काढण्यास व तो/ते सादर करण्यास फर्मावणे;

(क) शपथपत्रावर दिलेला पुरावा स्वीकारणे;

(ड) कोणत्याही न्यायालयाकडे किंवा कार्यालयाकडे कोणत्याही सरकारी अभिलेखाची किंवा त्यांच्या प्रतींची मागणी करणे;

(ई) साक्षीदारांची किंवा दस्तऐवजांची तपासणी करण्यासाठी राजादेश काढणे;

(फ) विहित करण्यात येईल अशी इतर कोणतीही बाब.

(२) पोट-कलम (१) मध्ये काहीही अंतर्भूत असले तरी, प्राधिकृत चौकशी प्राधिकाऱ्यास पुढील गोष्टी करण्याचा हक्क असणार नाही—

१९७१ चा महा. ४६.

(एक) लोकआयुक्त किंवा उप लोकआयुक्त किंवा त्यांच्या कर्मचारी वर्गातील कोणतीही व्यक्ती यांनी, 'महाराष्ट्र लोकआयुक्त व उप लोकआयुक्त अधिनियम, १९७१' याअन्वये कोणतीही चौकशी करीत असताना किंवा अशा चौकशीच्या प्रयोजनार्थ मिळवलेल्या कोणत्याही माहितीच्या संबंधात कोणताही साक्षीपुरावा देण्यासाठी किंवा अशा माहितीच्या संबंधात त्यांनी नोंदवून घेतलेला किंवा मिळवलेला पुरावा सादर करण्यासाठी त्यांना अशा प्राधिकृत चौकशी प्राधि-काऱ्यापुढे उपस्थित होण्यास भाग पाडणे;

१९५९ चा अडतीस. १९७० चा पाच. १९८० चा ४०.

(दोन) 'भारतीय रिझर्व्ह बँक, भारतीय स्टेट बँक, भारतीय स्टेट बँक (दुय्यम बँका) अधिनियम, १९५९' याचे कलम २, खंड (ट) मधील व्याख्येप्रमाणे असलेली कोणतीही दुय्यम बँक किंवा 'बँकव्यवसायी कंपनी (उपक्रमांचे संपादन व हस्तांतरण) अधिनियम, १९७०' याच्या कलम ३ अन्वये किंवा 'बँकव्यवसायी कंपनी (उपक्रमांचे संपादन व हस्तांतरण) अधिनियम, १९८०' याअन्वये रचना केलेली अन्य कोणतीही समनुरूप नवीन बँक यांना—

(अ) भारतीय रिझर्व्ह बँक, भारतीय स्टेट बँक, दुय्यम बँक किंवा समनुरूप नवीन बँक जे गोपनीय स्वरूपाचे असल्याबद्दल दावा सांगील अशी कोणतीही लेखापुस्तके किंवा इतर दस्तऐवज सादर करण्याची; किंवा

(ब) अशी कोणतीही पुस्तके किंवा दस्तऐवज विभागीय चौकशीच्या कार्यवाहीच्या अभिलेखांचा एक भाग बनवण्याची; किंवा

(क) अशी कोणतीही पुस्तके किंवा दस्तऐवज सादर करण्यात आल्यास, त्या प्राधिकृत चौकशी प्राधिकाऱ्यापुढील कोणत्याही संबंधित व्यक्तीस किंवा अन्य कोणत्याही व्यक्तीस ते पाहण्यासाठी देण्याची, सक्ती करणे;

(तीन) राज्य शासन **शासकीय राजपत्रातील** अधिसूचनेद्वारे विनिर्दिष्ट करील अशा कोण-त्याही अधिकाऱ्यास किंवा प्राधिकाऱ्यास, त्याने त्या त्या वेळी अंमलात असलेल्या कोणत्याही कायद्यान्वये अशा प्राधिकाऱ्याच्या कर्तव्यांपैकी किंवा कामांपैकी कोणतीही कर्तव्ये किंवा कामे पार पाडताना अथवा त्यांच्या प्रयोजनार्थ मिळवलेल्या आणि अशा कायद्यान्वये जी गोपनीय समजणे आवश्यक असेल अशा माहितीसंबंधीचा कोणताही साक्षीपुरावा देण्यासाठी प्राधिकृत चौकशी प्राधिकाऱ्यासमोर उपस्थित होण्याची किंवा अशा माहितीच्या संबंधात त्याने (पूर्वोक्त अधिकाऱ्याने वा प्राधिकाऱ्याने) नोंदवलेला किंवा मिळवलेला पुरावा सादर करण्याची सक्ती करणे.

(३) प्राधिकृत चौकशी प्राधिकाऱ्याने कोणत्याही व्यक्तीवर बजावावयाचे साक्षीदाराचे प्रत्येक समन्स हे, पुढील बाबतीत 'दिवाणी प्रक्रिया संहिता, १९०८' यातील आदेश पाच व आदेश सोळा यांमधील, समन्स बजावणीबाबतच्या संबद्ध तरतुदींना बाध न येता बजावण्यात आल्याचे मानण्यात येईल :— १९०८ चा पाच. १९५६ चा एक.

(अ) जिच्यावर समन्स बजवावयाचे ती व्यक्ती कंपनी असेल त्या बाबतीत, 'कंपनी अधिनियम १९५६' याच्या कलम ५१ च्या तरतुदींनुसार बजावणी करण्यात आली असेल तर;

(ब) जिच्यावर समन्स बजावावयाचे ती व्यक्ती भागीदारी संस्था असेल त्या बाबतीत, समन्स त्या भागीदारी संस्थेला उद्देशून तिच्या कामकाजाच्या मुख्य ठिकाणाच्या पत्यावर तिचे नाव आणि अभिधान यांचा उल्लेख करून पाठवण्यात आले असेल आणि ते—

(एक) प्रेषण प्रमाणपत्रासह किंवा नोंदणीकृत डाकेने पाठवण्यात आले असेल; अथवा

(दोन) कामकाजाच्या उक्त ठिकाणी ठेवण्यात आले असेल तर;

अशा रीतीने बजावलेले समन्स प्रत्येक भागीदारावर बजावण्यात आले असल्याचे मानण्यात येईल;

(क) जिच्यावर समन्स बजवावयाचे ती व्यक्ती सांविधानिक सरकारी संस्था किंवा महामंडळ किंवा सहकारी संस्था किंवा अन्य संस्था असेल त्या बाबतीत, ते समन्स त्या संस्थेचा, महामंडळाचा किंवा सहकारी संस्थेचा सचिव, कोषाध्यक्ष किंवा अन्य प्रमुख अधिकारी यास उद्देशून त्याच्या मुख्य कार्यालयाच्या पत्यावर पाठवण्यात आले असेल आणि ते—

(एक) प्रेषण प्रमाणपत्रासह किंवा नोंदणीकृत डाकेने पाठवण्यात आले असेल; किंवा

(दोन) त्या कार्यालयात ठेवून देण्यात आले असेल तर;

(ड) अन्य कोणत्याही प्रकरणी, समन्स ज्या व्यक्तीवर बजावावयाचे आहे तिला उद्देशून काढले असेल आणि,—

(एक) तिला ते देण्यात किंवा देऊ करण्यात आले असेल; किंवा

(दोन) अशी व्यक्ती सापडली नाही तर त्या व्यक्तीच्या अखेरच्या ज्ञात निवासस्थानाच्या किंवा व्यवसायाच्या एखाद्या पटकन लक्षात येईल अशा ठिकाणी ते लावण्यात आले असेल; किंवा

(तीन) त्या व्यक्तीला प्रेषण प्रमाणपत्राद्वारे किंवा नोंदणीकृत डाकेने पाठविण्यात आले असेल तर.

(४) कोणत्याही साक्षीदाराच्या उपस्थितीसाठी किंवा कोणतीही कागदपत्रे दाखल करून घेण्यासाठी प्राधिकृत चौकशी प्राधिकाऱ्याने काढलेली कोणतीही आदेशिका, आवश्यक वाटल्यास, बृहन्मुंबईत मुख्य न्यायाधीश, लघुवाद न्यायालय, मुंबई यांच्यामार्फत बजावण्यात येईल आणि अन्यत्र, साक्षीदार किंवा ज्या व्यक्तीवर आदेशिका बजावण्यात यावयाची आहे ती व्यक्ती जेथे स्वेच्छेने राहात असेल किंवा व्यवसाय करीत असेल किंवा फायद्यासाठी व्यक्तिश: काम करीत असेल त्या स्थानिक सीमा ज्या जिल्हा न्यायाधीशाच्या अधिकार क्षेत्रात येतील त्याच्यामार्फत बजावण्यात येईल आणि अशा कोणत्याही आदेशिकेची अवज्ञा केल्याबद्दल करावयाच्या कोणत्याही कारवाईसाठी अशी प्रत्येक आदेशिका ही मुख्य न्यायाधीश, लघुवाद न्यायालय, मुंबई किंवा, यथास्थिति, जिल्हा न्यायाधीश यांच्यामार्फत दिली असल्याचे मानण्यात येईल.

(५) 'फौजदारी प्रक्रिया संहिता, १९७३' हिच्या कलम ३४५ व ३४६ च्या प्रयोजनांसाठी कोणतीही विभागीय चौकशी करणारा प्रत्येक प्राधिकृत चौकशी प्राधिकारी हा दिवाणी न्यायालय असल्याचे समजण्यात येईल. १९७४ चा दोन.

(६) कोणतीही विभागीय चौकशी करणाऱ्या प्रत्येक प्राधिकृत चौकशी प्राधिकाऱ्यापुढील कोणतीही कार्यवाही भारतीय दंड संहितेच्या कलम १९३ च्या अर्थांतर्गत न्यायिक कार्यवाही असल्याचे समजण्यात येईल. १८६० चा पंचेचाळीस.

६. कलम ५ मध्ये विनिर्दिष्ट केलेल्या अधिकारांचा वापर करण्याच्या प्रयोजनासाठी प्रत्येक प्राधिकृत चौकशी प्राधिकाऱ्याची प्रादेशिक अधिकारिता संपूर्ण महाराष्ट्र राज्यापर्यंत विस्तारित राहील.

कलम ५ मध्ये विनिर्दिष्ट केलेल्या अधिकारांचा जेथे वापर करता येईल त्या प्रादेशिक सीमा.

७. (१) या अधिनियमाच्या तरतुदी अंमलात आणण्याच्या प्रयोजनासाठी, राज्य शासनाला, शासकीय राजपत्रातील अधिसूचनेद्वारे नियम करता येतील. या अधिनियमाच्या कोणत्याही प्रयोजनां-साठी फी आकारण्याची आणि अशी कोणतीही फी किंवा त्यापैकी काही भाग परत करण्यासाठी अशा नियमांमध्ये तरतूद करता येईल.

नियम करण्याचा अधिकार.

(२) असे नियम प्रथमच करण्यात येतील त्याव्यतिरिक्त या अधिनियमाखाली करण्यात आलेले सर्व नियम पूर्वप्रकाशनाच्या अधीन राहून केले जातील.

(३) ह्या कलमान्वये करण्यात आलेला प्रत्येक नियम, तो करण्यात आल्यानंतर शक्य असेल तितक्या लवकर, राज्य विधानमंडळाचे अधिवेशन चालू असताना, एकाच अधिवेशनात किंवा लागोपाठच्या दोन अधिवेशनांत, एकूण तीस दिवसांची होईल इतक्या मुदतीकरिता, राज्य विधान-मंडळाच्या प्रत्येक सभागृहापुढे ठेवण्यात येईल आणि ज्या अधिवेशनात तो अशा रीतीने ठेवण्यात आला असेल ते अधिवेशन किंवा त्याच्या लगतनंतरचे अधिवेशन समाप्त होण्यापूर्वी त्या नियमांत कोणताही फेरबदल करण्यास दोन्ही सभागृहे कबूल होतील किंवा नियम करू नये म्हणून दोन्ही सभागृहे कबूल होतील व असा निर्णय शासकीय राजपत्रात अधिसूचित करतील तर, अशा अधि-सूचनेच्या तारखेपासून यथास्थिति अशा फेरबदल केलेल्या स्वरूपातच नियम अंमलात येईल किंवा येणार नाही. तथापि, असे कोणतेही फेरबदल किंवा विलोपन यामुळे त्या नियमान्वये पूर्वी केलेल्या किंवा करण्याचे वर्जिलेल्या कोणत्याही गोष्टीच्या विधिग्राह्यतेस बाध येणार नाही.

(यथार्थ अनुवाद)

न. ब. पाटील,
भाषा संचालक,
महाराष्ट्र राज्य.

रजिस्टर्ड नं. एमएच/बाय-साऊथ/२०

महाराष्ट्र शासन राजपत्र

प्राधिकृत प्रकाशन

गुरुवार, जुलै २४, १९८६/श्रावण २, शके १९०८

स्वतंत्र संकलन म्हणून फाईल करण्यासाठी या भागाला वेगळे पृष्ठ क्रमांक दिले आहेत

भाग चार

महाराष्ट्र विधानमंडळाचे अधिनियम व राज्यपालांनी प्रख्यापित केलेले अध्यादेश व केलेले विनियम

पुढील अधिनियम, अध्यादेश, दुरूस्त्या इत्यादी, असाधारण राजपत्र म्हणून त्यांच्यासमोर दर्शविलेल्या तारखांना प्रसिद्ध करण्यांत आल्या आहेत :—

३२

सोमवार, जुलै २१, १९८६/आषाढ ३०, शके १९०८

अनुक्रमणिका

The following Act of the Maharashtra Legislature, having been assented to by the Governor on the 17th July 1986, is hereby published for general information.

D. N. CHAUDHARI,
Secretary to the Government of Maharashtra
Law and Judiciary Department.

MAHARASHTRA ACT No. XXIX OF 1986.

(*First published, after having received the assent of the Governor, in the "Maharashtra Government Gazette" on the 21st July 1986.*)

An Act to provide for the enforcement of attendance of witnesses and production of documents in departmental inquiries and for matters connected therewith or incidental thereto.

WHEREAS it is expedient to provide for the enforcement of attendance of witnesses and production of documents in departmental inquiries and for matters connected therewith or incidental thereto; It is hereby enacted in the Thirty-seventh Year of the Republic of India as follows :—

1. (*1*) This Act may be called the Maharashtra Departmental Inquiries (Enforcement of Attendance of Witnesses and Production of Documents) Act, 1986. Short title and extent.

(*2*) It extends to the whole of the State of Maharashtra.

Departmental inquiries to which Act shall apply.

2. The provisions of this Act shall apply to every departmental inquiry made in relation to—

(*a*) persons appointed to public services or posts in connection with the affairs of the State of Maharashtra;

(*b*) persons who, having been appointed to any public service or post in connection with the affairs of the State of Maharashtra, are in service or pay of—

(*i*) any local authority in the State of Maharashtra;

(*ii*) any corporation (other than a local authority) established by or under any law for the time being in force and owned or controlled by the State Government;

(*iii*) any Government company within the meaning of section 617 of the Companies Act, 1956, in which not less than fifty-one per cent. of the paid-up share capital is held by the State Government or any company which is a sub-sidiary of such Government company; I of 1956.

(*iv*) any society registered under the Societies Registration Act, 1860, in its application to the State of Maharashtra, which is subject to the control of the State Government. XXI of 1860.

Definitions.

3. In this Act, unless the context otherwise requires,—

(*a*) "departmental inquiry" means an inquiry held under and in accordance with,—

(*i*) any law made by the State Legislature or any rule made thereunder; or

(*ii*) any rule made under the proviso to article 309, or continued under article 313 of the Constitution of India,

into any allegation of lack of integrity against any person to whom this Act applies;

(*b*) "Inquiring Authority" means an officer or authority appointed by the State Government or by any officer or authority subordinate to that Government to hold a departmental inquiry and includes any officer or authority who is empowered by or under any law or rule for the time being in force to hold such inquiry;

(*c*) "lack of integrity" includes bribery or corruption, and *mala fide* act of omission or commission;

(*d*) "prescribed" means prescribed by rules made under this Act.

Authorisation of Inquiring Authority to exercise power specified in section 5.

4. Where in any departmental inquiry, it is necessary to summon as witness, or call for any document from, any person or a class or category of persons, the Inquiring Authority may exercise the power specified in section 5 in relation to any such person or a person within such class or category, at any stage of the departmental inquiry, if he is authorised, by order in writing in this behalf, by such officer not below the rank of a Secretary to Government as the State Government may, by notification in the *Official Gazette*, designate, and different such officers may be designated for different class or classes of departmental inquiries or for different local areas of the State.

5. (*1*) Every Inquiring Authority authorised under section 4 (hereinafter referred to as " the authorised Inquiring Authority ") shall have the same powers as are vested in a civil court under the Code of Civil Procedure, 1908, while trying a suit, in respect of the following matters, namely :— Power of authorise Inquiring Authority to enforce attendance of witnesses and production of documents.

(*a*) summoning and enforcing the attendance of any person and examining him on oath;

(*b*) requiring the discovery and production of any document or other material which is producible as evidence;

(*c*) receiving evidence on affidavits ;

(*d*) requisitioning of any public record or copy thereof from any Court or office;

(*e*) issuing commissions for the examination of witnesses or documents ;

(*f*) any other matter which may be prescribed.

(*2*) Notwithstanding anything contained in sub-section (*1*), the authorised Inquiring Authority shall not be entitled —

(*i*) to compel the Lokayukta or Upa-Lokayukta or any member of their staff to appear before him to give any evidence relating to any information obtained by them in the course of, or for the purposes of, any investigation under the Maharashtra Lokayukta and Upa-Lokayuktas Act, 1971, or to produce the evidence recorded or collected by them in connection with such information ;

(*ii*) to compel the Reserve Bank of India, the State Bank of India, any subsidiary bank as defined in clause (*k*) of section 2 of the State Bank of India (Subsidiary Banks) Act, 1959 or any other corresponding new bank constituted under section 3 of the Banking Companies (Acquisition and Transfer of Undertakings) Act, 1970, or the Banking Companies (Acquisition and Transfer of Undertakings) Act, 1980, —

(*a*) to produce any books of account or other documents which the Reserve Bank of India, the State Bank of India, the subsidiary bank or the corresponding new bank claims to be of a confidential nature; or

(*b*) to make any such books, or documents a part of the records of the proceedings of the departmental inquiry ; or

(*c*) to give inspection of any such books or documents, if produced, to any party before it or to any other person ;

(*iii*) to compel such officer or authority as the State Government may, by notification in the *Official Gazette*, specify, to appear before him to give any evidence relating to any information obtained by it in the course of or for the purposes of any of the duties or functions of such authority under any law for the time being in force, which under such a law is required to be treated as confidential, or to produce the evidence recorded or collected by it in connection with such information.

(3) Without prejudice to the relevant provisions of Order V and Order XVI of the Code of Civil Procedure, 1908 regarding service of summons, every summons to witness to be served by the authorised Inquiring Authority upon any person shall be deemed to be served — V of 1908.

(a) where a person to be served is a company, the service is effected in accordance with the provisions of section 51 of the Companies Act, 1956; 1 of 1956.

(b) where the person to be served is a firm, if the summons is addressed to the firm at its principal place of business, identifying it by the name and style under which its business is carried on, and is either —

(i) sent under a certificate of posting or by registered post; or

(ii) left at the said place of business;

and the summons so served shall be deemed to be served on each partner;

(c) where the person to be served is a statutory public body or a corporation or a society or other body, if the summons is addressed to the Secretary, Treasurer or other head officer of that body, corporation or society at its principal office, and is either,—

(i) sent under a certificate of posting or by registered post; or

(ii) left at that office;

(d) in any other case, if the summons is addressed to the person to be served and,—

(i) is given or tendered to him; or

(ii) if such person cannot be found, is affixed on some conspicuous part of his last known place of residence or business; or

(iii) is sent under a certificate of posting or by registered post to that person.

(4) Any process issued by an authorised Inquiring Authority for the attendance of any witness or for the production of any documents may, if found necessary be served and executed in Greater Bombay through the Chief Judge, Court of Small Causes, Bombay and elsewhere, through the District Judge within the local limits of whose jurisdiction the witness or other person, on whom the process is to be served or executed, voluntarily resides or carries on business or personally works for gain, and, for the purposes of taking any action for the disobedience of any such process, every such process shall be deemed to be process issued by the Chief Judge, Court of Small Causes, Bombay, or as the case may be, the District Judge.

(5) Every authorised Inquiring Authority making any departmental inquiry shall be deemed to be a civil court for the purposes of sections 345 and 346 of the Code of Criminal Procedure, 1973. II of 1974.

(6) Any proceeding before every authorised Inquiring Authority making any departmental inquiry shall be deemed to be a judicial proceeding within the meaning of section 193 of the Indian Penal Code. XLV of 1860.

6. For the purpose of exercising the powers specified in section 5, the territorial jurisdiction of every authorised Inquiring Authority shall extend to the whole of the State of Maharashtra.

Territorial limits in which powers specified in section 5 may be exercised.

7. (*1*) The State Government may, by notification in *Official Gazette*, make rules for the purposes of giving effect to the provisions of this Act. Such rules may provide for the levy of fees for any of the purposes of this Act and for the refund of any such fees or any part thereof.

Power to make rules.

(*2*) All rules made under this Act shall be subject to the condition of previous publication, except when such rules are made for the first time.

(*3*) Every rule made under this section shall be laid, as soon as may be, after it is made, before each House of the State Legislature, while it is in session for a total period of thirty days, which may be comprised in one session or in two or more successive sessions, and if, before the expiry of the session immediately following the session or the successive sessions aforesaid, both Houses agree in making any modification in the rule or both Houses agree that the rule should not be made, and notify such decision in the *Official Gazette*, the rule shall from the date of publication of such notification have effect only in such modified form or be of no effect, as the case may be, so, however, that any such modification or annulment shall be without prejudice to the validity of anything previously done or omitted to be done under that rule.

शासकीय मध्यवर्ती मुद्रणालय, मुंबई

अस्ता. क्र. १९ रजिस्टर्ड नं. एमएच/बाय-साऊथ/२०

महाराष्ट्र शासन राजपत्र

असाधारण

प्राधिकृत प्रकाशन

सोमवार, फेब्रुवारी ७, १९९४/माघ १८, शके १९१५

स्वतंत्र संकलन म्हणून फाईल करण्यासाठी या भागाला वेगळे पृष्ठ क्रमांक दिले आहेत.

भाग चार

महाराष्ट्र विधानमंडळाचे अधिनियम व राज्यपालांनी प्रख्यापित केलेले अध्यादेश व केलेले विनियम

अनुक्रमणिका

GENERAL ADMINISTRATION DEPARTMENT

Mantralaya, Bombay 400 032, dated the 7th February 1994.

MAHARASHTRA ORDINANCE No. IV OF 1994.

AN ORDINANCE

further to amend the Maharashtra Departmental Inquiries (Enforcement of Attendance of Witnesses and Production of Documents) Act, 1986.

WHEREAS both Houses of the State Legislature are not in session;

AND WHEREAS the Governor of Maharashtra is satisfied that circumstances exist which render it necessary for him to take immediate action further to amend the Maharashtra Departmental Inquiries (Enforcement of Attendance of Witnesses and Production of Documents) Act, 1986, for the purposes hereinafter appearing; Mah. XXIX of 1986.

NOW, THEREFORE, in exercise of the powers conferred on him by clause (1) of article 213 of the Constitution of India, the Governor of Maharashtra is pleased to promulgate the following Ordinance, namely :—

1. *Short title and commencement.*—(1) This Ordinance may be called the Maharashtra Departmental Inquiries (Enforcement of Attendance of Witnesses and Production of Documents) (Amendment) Ordinance, 1994.

(2) It shall come into force at once.

2. *Amendment of section 2 of Mah. XXIX of 1986.*—In section 2 of the Maharashtra Departmental Inquiries (Enforcement of Attendance of Witnesses and Production of Documents) Act, 1986 (hereinafter referred to as the "principal Act"), after the word "inquiry" the words "or any preliminary inquiry" shall be inserted. **Mah. XXIX of 1986.**

3. *Amendment of section 3 of Mah. XXIX of 1986.*—In section 3 of the principal Act,—

(*a*) in clause (*b*), after the word "means" the words "an officer or authority who intends or is directed to hold any preliminary inquiry or" shall be inserted;

(*b*) after clause (*c*), the following clause shall be inserted, namely :—

"(*c-i*) "preliminary inquiry" means an inquiry held to collect the material facts and evidence to ascertain the truthfulness or otherwise of the allegations made against any person referred to in section 2, so as to enable the authority concerned to decide whether or not there exists a *prima facie* case to order holding of a departmental inquiry against such person;".

4. *Insertion of section 6A in Maharashtra XXIX of 1986.*—After section 6 of the principal Act, the following section shall be inserted, namely :—

Application of provisions of sections 4, 5 and 6 to preliminary inquiry.

"6A. The provisions of sections 4, 5 and 6 shall apply *mutatis mutandis* to the preliminary inquiry and the Inquiring Authority who is intending or is directed to hold preliminary inquiry shall exercise the same powers as the Inquiring Authority holding departmental inquiry exercises.".

STATEMENT

The Maharashtra Departmental Inquiries (Enforcement of Attendance of Witnesses and Production of Documents) Act, 1986, provides for the enforcement of attendance of witnesses and production of documents in departmental inquiries. Before ordering holding of any departmental inquiry it is usually found essential to collect material facts and evidence in respect of the truthfulness or otherwise of the allegations made against any employee or officer and for that purpose to hold a preliminary inquiry so as to take appropriate decision with regard to holding or not holding of a departmental inquiry. With a view to enabling the Inquiring Authority holding a preliminary inquiry to effectively collect such material facts and evidence it is considered necessary to make similar provisions as are obtaining in the case of enforcement of attendance of witnesses and production of documents in a departmental inquiry.

2. As both Houses of the State Legislature are not in session and the Governor of Maharashtra is satisfied that circumstances exist which render it necessary for him to take immediate action further to amend the Maharashtra Departmental Inquiries (Enforcement of Attendance of Witnesses and Production of Documents) Act, 1986, for the purposes aforesaid, this Ordinance is promulgated.

Bombay,
Dated the 4th February 1994.

P. C. ALEXANDER,
Governor of Maharashtra.

By order and in the name of the Governor of Maharashtra,

SHANTA SHASTRI,
Secretary to Government.

शासकीय मध्यवर्ती मुद्रणालय, मुंबई